

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HIRADÓ.

Politikai, társadalmi s közgazdasági hetilap.

Előfizetési feltételek:

Egész évre 6 frt. Fél évre 3 frt. Évesedre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 15 krajcsár.
Előfizetni csupán a kiadóhivatalnál lehet B-Gyarmaton.

Hirdetési díjak:

Öt hasábos petízió 5 kr. Bélyeg minden beiktatásnál 30 kr.
Nyilttér garmond sora 20 kr. — Nagyobb és többzori hirdetések
juttányosan eszközöltnék.

A lap szellemi részére s a nyilttérre vonatkozó minden
közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Előfizetési pénzek, reklamációk, és hirdetések
a kiadóhoz intézendők.

Előfizetési felhívás

„Nógrádi Lapok“

1881-ik évfolyamára.

Előfizetési feltételek:

Egész évre 6 frt.
Fél évre 3 frt.
Évesedre 1 „ 50 kr.
Egy hónapra — „ 50 kr.

Az előfizetési pénzek egyedül a kiadóhoz cím-
mezve, — legcélszerűbben postautalvánnyal —
nyomatandó példányok s pontos szétküldés tekintetéből, mielőbb beküldendők.

Kék László,
kiadó s lapfajtáldozó.

Horodth Danó,
fel. szerk.

Közigazgatási bizottsági ülés.

(decz. 15-én.)

(Jelen voltak: Beniczky Gyula, Bozó Pál és Scitovszky János)

Elnök: Gr. Gyűrky Ábrahám főispán.

Az előzőleg elintéztett ügyek felsorolása után fel-
olvasatott az alispáni jelentés.

Gr. Czebrán László fölvilágosítást kér azért, hogy vajon a természetben lezolgált közmunka és az eredmény közt milyen arány van, mert ő, noha most azt jelentik, hogy a közmunka nagy részben (a nógrádi járásban egészen) le van dolgozva, úgy tapasztalja, hogy utaink azért most is sok helyen járhatatlanok.

Egglmayer mérnök úr válaszolja, hogy erre nézve ő tesz jelentést.

Harmos Gábor főjegyző úr beterjeszti a közgyűlés azon végzését, melyszerint az 1881-ki évre közigazgatási tagokul újra megválasztottak: gr. Czebrán László, Reményffy József, Huszár István, Beniczky Gyula és Scitovszky János urak. Tudomásul vétetett.

A községi iskolák számadásainak megvizsgálására állandó számvizsgáló bizottsági tagokul az alispán előnközte alatt megválasztottak: Reményffy József, Hanzsly László, Pokorny Gusztáv és Sréter Alfréd urak.

Olvasatott a múlt közgyűlés azon végzése, mely a szűkebbkörű ügyügyi bizottságnak éber tevékenysége és a nehéz viszonyok között kifejtett meglehetősen érdeklődése és buzgalmaért köszönetet szavaz. — A tagokkal közöltetik.

A földmívelési minisztérium szigorú rendelete a philoxera terjedésének megállítására iránt a javaslat szerint a szolgabírókkal közöltetik főleg azért, hogy a gyökere és sima szőlővesszők vasúti szállításánál ennek megállítására a vasúti hivatalnokoknak segédkezet nyújtsanak.

Gr. Czebrán felszólalása folytán Reményffy József előadja, hogy a megyének e tekintetben fennál egy szigorú rendelete, melyszerint a szőlővesszők más megyéből be nem hozhatók, s a megyében egyik községből a másikba csak az esetben szállíthatók, ha azt a philoxera bizottságok véleményezésére az alispán engedélyezi.

A hadmentességi pótdadó kivételénél alkalmazandó elvek megállapítása végett kiküldött bizottság jelentése elfogadott. Eszerint 1) a 32 évet meghaladó egyének hadmentességi pótdadóval meg nem róhatók, kivéve ha a hadi szolgálatot büntetésből 36 évig kénytelenek teljesíteni. Ez ellen az adófelügyelő külön véleményét terjesztett elő. 2) Másod és harmad kereseti adó-alapján hadmentességi pótdadóval (az 1880. 27. t. cz. 10-ik §-a értelmében) csak azok róvhatók meg, kik legalább 5 frt kereseti adót fizetnek. 3) A póttartalékosok semmi esetben sem róvhatók meg.

Reményffy József a hadmentességi pótdóról szóló törvényből kifolyólag látja megalkotva ezen elveket, s, minthogy a törvényt csak az országgyűlés magyarázhatja, minden a törvénytől eltérő rendelet végrehajtása ellen tiltakozik.

Tornyos Gyűrky főnövelményéhez ragaszkodik.

Gr. Forgách Antal úgy Reményffynek mint az adófelügyelőnek igazat ad, — s mindkét tagnak álláspontját indokoltan találja. Elfogadván a fentebb elősorolt elveket, megjegyzi, hogy konkrét eseteknél az adófelügyelő felelősségi jogával éljen.

Pokorny Gusztáv a küldöttség által kifejtett s törvényen alapuló elveket elfogadván, ajánlja a bizottságnak, hogy ezeket egyes felmerülő esetekben alkalmazza.

Gr. Gyűrky Ábrahám főispán úr ő méltósága által ezeket határozatilag kimondatik, hogy a küldöttség jelentése s az abban kifejtett elvek elfogadtnak.

Schneller Náthán b-gyarmati lakosú szolgabíró hálzával iparszerűleg foglalkozott. Ettől a szolgabírói hivatal által eltiltatván, 109 frt bírságban marasztaltatott. Az alispáni 2-od fokú határozat a szolgabírói határozatot indokainál fogva helyben hagyta, a bírságot azonban 50 frtra szállította. Ez ellen Schneller a közigazgatási bizottsághoz folyamodott. A bizottság 3 fokkal hasonlólag helyben hagyta a szolgabírói illetve alispáni határozatot, mindazáltal a bírságot tekintettel fellebbezőre igazolt szegénységére s nagy számú családjára 25 frtra szállította le.

Herczföld László fellebbezése Opicz Károly b-gyarmati rendőr tanácsos elleni ügyében, elutasított.

Gutfreind Márk becekei lakos urbéri telkei után a becekei róm. kath. lelkesnek a papi illetéket nem fizetvén, ebben a szolgabíró által elmarasztaltatott. Ezen határozat másodfokul az alispán által is helyben hagyatott indokainál fogva s hivatkozással azon vallásügyi rendeletre, mely a papi járandóságok fizetését a telkek után mondják ki. — Ez ellen Gutfreind fellebbezett, minthogy azonban 2 egyenlő közigazgatási határozat ellen további fellebbezésnek helye nincs, fellebbezése ez alapon elutasított.

Szombathelyi József körörron azon kérvénye, hogy a köréhez tartozó községektől fuvardíjjal behajlassanak, minthogy ily egyezmény szerződésében benn nem foglaltatik s főleg pedig azért, mert a községek ily című kiadásai törvényhatóságilag jóváhagyva nem lettek, elutasított.

Plachy József szolgabíró jelentése a Tülek-i járási bagattell ügyekben. Minthogy a jelentésből az derült ki, hogy a szeredi körjegyzőségben a kisebb polg. fűrés eljárásnak nyoma nincs, s e tekintetben az állami egyes községek, ügykezelési könyveket nem tartanak; emellett fogva a szeredi körjegyző ellen fegyelmi vizsgálat rendeltetett el. Mlágyó és Turicska községekben a kisebb polg. ügyek szóval intéztettek el. A szolgabíró utasított, hogy a 2 utóbbi községben is a rendes ügykezelést hozza be.

Ungár Adolf és társai losoncai kereskedők panassa a losoncai vámszabírtariffa ellen, főleg azért, mert a törvényhatóságilag jóváhagyott tariffa mellé Losoncz város

TÁRCZA.

Rákóczy József.

Történelmi beszély. —

III.

A nemes bajnok.

Légy szerencsés rokonom hazája,
s a szerencsét önérdő táplálja!
Vör.

Láttatok-e már vihart teljes pompájában?

Láttatok-e már tügyet, midőn a zivatarral küzd
rottenetes erővel?

Ily vihar a sors s ily óriási tügy volt II. Rákóczy Ferenc!

Tombol a vihar, s a többi fák recsegve törnek
szét derekaikban. Ágaik letöredezve hevernek tüveik-
nél, míg végre maguk a törzsek is széttörve hajtják
meg magukat a rettenetes hatalom előtt.

A büszke tügy nemes elszántsággal áll szembe
a tomboló viharral. Apróbb és nagyobb ágai lassankint
letöredeznek róla, míg ő maga még szilárdan állja ki
tovább is a versenyt. A körülötte lévő fák mind el-
hullanak az iszonyú csapások alatt, egyedül ő áll még
szilárdan helyén. Meg van már fosztva minden menedéktől,
meg minden segélytől. Elhullottak a többi fák,
melyek eddig némileg védtek széles koronáikkal a
vihar elől. Most már egyedül áll szembe azzal.

Csatára kel a két hős; mindegyik erős és óriás!

A vihar megfeszíti erejét s úgy ront a magányos
tügyre. Ez áll szilárdan de egész testében remeg.
Nem törik és nem enged! Végre aztán a vihar még
egyszer bősztült haraggal vezeti a harcra összes erejét.
Ennek már a büszke tügy sem bír többé ellenállani,
hanem derékon — ketté törik! Nem hajlik ekkor
sem, de törik! Inkább elvész de nem enged!

Ilyen büszke tügy volt II. Rákóczy Ferenc!

Küzdött a sorssal, harcolt annak minden elemé-
vel, de nem engedett, hanem — megtörtött.

Ott fekszik kórágán a nemes hős. Körülötte
állnak hű bajnokai és egyetlen fia.

Ott van az óriás természetű Kondi Zsigmond, a
nemes Rezy Dénes, a vitéz Sággy Péter; ott a bajnok
Cauthy Simon, ott van fia a halvány József.

Csak a kisebb tügy — Bercsényi hiányzik. Ki
tudja, hol törte le azt is a vihar?

A körülállók szemei könnyekkel vannak telve s
az ősz bajnok oly szeliden mosolyog reájok. A halál
adta e szelid mosolyt nemes vonásaira!

— Jer közelebb fiam! — szól csendesen József-
nek, — mielőtt befejezném harczomat, ülj meg még
egyszer. Ugy szerelmes magzatom. Hiszen szeretnél te
engem nagyon, megtanított szeretni anyyi éven át a
sütét börtön. Látod az én küzdelmem most már véget
ér és nincs semmim, amit reád öröklő hagyhatnék!
De mégis, volt egy szent csólom, melyért anyuit kü-
döttem s a melynek szoldjába szegődtem egész életem-
em át. Rád hagyom e szent egyetlen gyermekem. Én

már megtanultam mit tesz küzdeni szeretett hazánk
üdvéért, de tapasztaltam azt is, hogy mennyire fáj,
midőn saját hveink hagynak el. Ti hűk maradtatok
mindvégig — mondá a körülállókhoz fordulva. — Itt
vagytok ti veterán bajnokok, oh jöjjetek és bucsuzs-
tok el hű vezéretektől! Bocsássatok meg neki, ha talán
szigorú volt néha hozzátok, mert ime lássátok ő is a
Bíró elő megy, hol bocsátatott könyörög! Egyedül
Sólyomváry nincs jelen még, de talán addig még élék,
míg eljön ő is. Így, így kedves vitézeim, így szeretlek
benneteket! Oh hogyan reszket a kezed édes Sággy!
Ne könyözzél Cauthy, hiszen látod az! Ur nem jessz
senkit, nézd, nézd, ő hi engem . . . Nézzétek csak,
milyen szeretetteljesen terjeszti ki kezét felém! . . .
oh nézzétek, hogy mosolyog . . . Igen ő szeret . . .
Én hallgatom szavára, megyek vele . . . Igen, igen . . .
Isten . . . veletek . . . ! — És ezzel élettelenül dől
párnái közé; József már csak holttestet ölelt karjával.

Ily szépen, ily megnyugodva és könnyen halt meg
a vitéz bajnok, a nemes szabadsághős, az ősz Rákóczy
s hogy a történelemmel szóljak „bejelentem tragikai
életpályáját“.

Oh kedves emlékü hősünk remélted-e azt valaha,
hogy távol azon földtől, melynek jöléért és szabad-
ságaért annyit küzdöttél, távol az édes hazai hantoktól
kell lehajtani bőféhbe fejedet? Remélted-e, hogy az
erdélyi regényes völgyek helyett a sűrű tengerparton
fogod várni azon pillanatot, midőn a trombita szavára
felkelünk sirunkból.

Isten veled kedves alak!

Huszár leván felosztani véli a csoportot.

Srétér, hogy új pályázat birteltesse a addig az alispán úr ideiglenesen intézkodjék a szíregovai kör egészségsügyi ellátásain.

Gr. Forgách, hogy addig, még orvos nem akad, a szomszéd 3 csoporthoz osztassék be ezen kör ideiglenesen.

Ezen indítvány elfogadtatott.

Ütügy. közmunka hátrálék: a b. gyarmati jban: 35 írás, 163 kéziratszám; a nógrádi jban. — a szécsényi járásban: 368 i. 2011 k., a sziráki jban: 24 i. 744 k. a losonczyi jban: 43 i. 81 k. a fuleki jban: 348 i. 1148 k.

Huszár leván úr a maros-vidékei utvonali járhatlan részének megcsináltatása végett szólal fel.

Reményffy József. Addig nem csináljuk meg, míg a hontiak a zaborai utszakaszt ki nem javítják.

Gr. Gyürky Á. főispán úr a méltósága megjegyzi, miszerint kívánatos lenne, ha a mérnök úr személyesen meggyőződést szerezne a teljesített utmunkálatokról.

Egglmayer Adolf mérnök úr kijelenti, hogy ezt legrövidebb idő alatt multhatatlanul meg fogja tenni.

Hontmegye válasza a zaborai út tárgyában tudomásul vétetett.

A mérnök úr által kidolgozott a az utak állapotát jársonként híven és szakavatottsággal kitűntető jelentés-tudomásul vétetett.

Az árlejtések tárgyalásához tagul Reményffy J. választatott meg.

Póstaügy. A Pálfalván felállított távirdai küldönc-tarifja jóváhagyatott.

Jövő ülés jan. 15-én.

Gr. Gyürky Ábrahám főispán úr ez alkalommal a bizottság összes tagjainak boldog ünnepeket és új évet kíván.

Gr. Forgách Antal a bizottság részéről megköszönte az üdvözlést, — viszont üdvözli a főispánt.

Ülés vége d. u. 2 órakor.

Összevonása a közigazgatási enquet megállapodásainak.

Ha jól tudom a közigazgatás reformálásának eszméje annak idejében Senyei Pál báró által pendített meg először, de hogy közigazgatásunk valóban hiányos, azt már maga a magas kormány is belátta, mert ép most fejezte be működését egy a miniszterelnök által egybe hívott országos értekezlet, melynek feladata volt véleményét adni az iránt, vajlon viszo nyainknak leginkább megfelelőleg miként lehetne a közigazgatás hiányain segíteni. Mintán tudom, hogy sokan, akiket talán éppen érdekelt volna is, unalmasnak találták ezen értekezlet tanácskozmányainak hossz as leírását a napi lapokban figyelemmel kísérni, tehát jónak látom ezen tanácskozmányok lefolyását és azoknak eredményét a közérdek tekintetéből röviden összefoglalni.

Az első és talán legfontosabb kérdés, mely a többieknek is kiinduló pontjául szolgált, az volt, vajlon jobb volna-e a közigazgatást államivá tenni, vagy maradjunk a municipális rendszer mellett, és hogy azt kinevezett vagy választott tisztviselőkkel hajtsuk-e végre? Az értekezlet számos tagja határozottan oda nyilatkozott, hogy igen is óhajlando volna a kor igényeinek inkább megfelelő állami közigazgatás behozatála, de ily feletté fontos újításra nézve hazánkban még nem tartják az időt elérkezettnek, tehát a többség véleménye szerint is még most a municipális rendszer mellett kell maradnunk. Ami a végrehajtást illeti, erre nézve a vélemények igen megoszlottak, s még némelyek a kinevezett, mások a választott tisztviselők mellett léptek sorompóba, sőt utóbbiak közt voltak olyanok, kik az élethossziglani, és olyanok, kik az időszaki választást pártolták. — A kinevezést pártolók véleményüket leginkább azzal indokolták, hogy az állam érdeke minden esetre megköveteli a kormányrendeletek pontos végrehajtását, amit a választott tisztviselőktől nem reménylenek, még a választás hívei félnek, hogy a kinevezett tisztviselő ignorálni fogná a megyei szabályrendeletek végrehajtását, sőt a megye politikai befolyását különösen a képviselő választásra látják veszélyeztetve. Pedig nézetem szerint ezen aggodalmak egyike sem alapos, mert a törvény világosan kimondja, hogy a megyei szabályrendeletet a törvénnyel vagy miniszteri rendelettel nem ellenkezhetik, s így az nem egyéb mint omezeknek kifolyása, amit tehát a kinevezett tisztviselő az államérdek megértése nélkül ép úgy végrehajthat, mint magát a törvényt vagy kormányrendeletet, még viszont a választott tisztviselőnél láttuk eddigi is, hogy az a törvényen alapuló kormányrendeleteket különösen a katonai, adó és háztartási ügyekben pontosan végrehajtották annálkül, hogy a megye önkormányzata szennvedett volna sérelmet.

Azok, kik a tisztviselők kinevezése által a megye politikai befolyását látják veszélyeztetve, ép úgy veszélyeztetve látják azt az élethossziglani választás által is, mert nem valószínű, hogy egy hivatalban a megyei választók kegyétől többé nem függő önzértes tisztviselő egyéni meggyőződését félre téve kartestvérré legyen, a mit pedig tenni az időszaki választásnál kénytelen volt, ha hivatalba jutni vagy abban továbbra is megmaradni akart. És épen ezt nevezik némelyek a megye politikai befolyásának, pedig szerintem ez nem a megye, hanem egyedül a megye egy néhány hatalmasságának befolyását jelenti, mert a hol ily kényuralom létezik, ott a megye képviselő választói ebbeli jogukat soha érvényre nem emelhetik, sőt ki merem mondani az ily kortes rendszer megöli az egyéni nézet szabadságát, megbénítja a honpolgár legazább jogának — a képviselő választásnak szabad-gyakorlatát. Hogy ez így áll, arra legszembetűnőbb bizonyíték az, hogy egy-egy járásban úgy a szolgabírói mint segédi államháza oly uri egyént jelölnek leginkább ki, akik a járásban 5-6 befolyásosabb családdal rokonságban állnak. Ezen családokat az által, hogy az illető rokonn szbíró lehessen, lekényezelik, sőt mint egy kötelezik arra, hogy ama képviselőre szavazzanak, miáltal egyéni szabad meggyőződésükről nem csak lemondtak, de azt áruba is bocsájtották. Hanem ez még nem elég; ezen 5-6 család 5-6 faluban lakik, a hol a befolyást ők gyakorolják, a hol sok választó érdeke az ő kezükben van, így tehát ők ismét lekényezelik mind az ezen 5-6 faluban levő választókat, szóval a legszembetűnőbb szabad-gyakorlatát 200-300 honpolgárban előlik. — Ez nem érdem, de bűn.

Azon kérdésre nézve, vajlon szükséges-e a megyei bizottság jelenlegi összeállításán változtatni a bizottság legnagyobb része egyet értett abban, hogy a megyei bizottság mint addig úgy ennek utána is virilis és választott tagokból álljon, s ami módosítások egyesek által indítványoztattak is, azok lényegben nagyon csekélyek, s melyek közül legfőbbnek azon többek által pártolt véleményt találom, hogy a községi és körgyűlés ne lehessenek tagjai a megyei bizottságnak, mert — mint az indok szól — ez által befolyának a szolgabírák választására, s ezek így némiileg függő állásban lévén, a jegyzőkre kellő ellenőrzést nem gyakorolhatnak. Itt mindennek előtt ki kell emelnem, hogy ezen indítványban nincs logika, mert ha ez áll a jegyzőknél, akkor következetesen a szolgabírák sem lehetnek a megyei bizottság tagjai, mert ők szintén befolyának az alispán választására, mi által utóbbiak között ép azon viszony állana be, mint a milyen a jegyző és szolgabíró között kifogásoltatik. Voltak azonban olyanok is, a kik a jegyzőknek a megyei bizottságbai beválasztathatóságát pártolták, amit némelyek a községekben gyakran észlelhető intelligencia hiányával, mások pedig azzal indokoltak, hogy ha a többnyire tudatlanabb községi bírák beválasztatók lesznek, a jegyzők pedig nem, egy utóbbiak tekintélye a községi előjárók, sőt az összes lakosság előtt is nagy csorbát szenvedne, amire szerintem épen nekik mint a községi közigazgatás lelkeinek a mai viszonyok között legnagyobb szükségük van.

A megyei közigazgatási bizottság kérdésében a többség véleménye határozottan annak fentartása mellett nyilatkozott, s a véleményeltérések egyedül az ügyek beosztására irányultak. Némelyek egyes ügyeket a megyei bizottsághoz vagy az alispánhoz utalni óhajtottak, még többben épen a közigazgatási bizottság hatáskörét inkább bővíteni kívánták. E tekintetben szerény nézetem is oda terjed, hogy a k. bizottság intézménye hasznos, s a neki hatáskörébe utalt ügyek gyorsabb és alaposabb elintéztést nyerne, mint nyernének a megyei közgyűlés által, melyben sokan, de nem mindig ugyanazok vesznek részt, s így az ügyek elintéztésénél is hiányzanak a kellő szakismeret és gyakorlat, még ellenben a k. igazgatási bizottságban állandó szakférfiak is vannak, sőt magok a választott tagok is a folytonos működés által nem csak gyakorlatot szereznek, de a szakismeretbeni jártasságot is elsajátítják, mi által a k. bizottság azon helyzetben van, hogy minden egyes ügyet jobban meggondolva és tárgyilagossággal intézhet el mint a közgyűlés. Ebből kifolyólag elég ha a közgyűlés évenként csak kétszer tartatik meg, ellenben a k. bizottság havonkénti ülései ez után is megtartandók lennének azon különbséggel, hogy a szakelőadók farszto havi jelentései helyett csak évnegyedenként tennének jelentést, mi által a k. bizottság munkaképessége is növeltetnék. A közigazgatási bizottság jelentését a miniszterhez csak az év végre kellene szorítani.

A helyelmi eljárás és a közpénzek kezelésének kérdése igen röviden és minden lényegesebb újítás nélkül intéztetett el, de annál hosszabb eszmecsere fejlődött ki a tisztviselők minősítvényéhez (qualificatio) kérdésére felett. Az értekezlet legtöbb tagja a minősítvényt a jogvégzettség, Államvizsga, sőt ügyvédi di-

plomában, azon kívül még bizonyos gyakorlat kimutatásában, vagy egy gyakorlati vizsga letételében kívánta megállapítani, azonban a miniszter úr úgy látta, ezt csak fokozatosan akarja érvényre juttatni, amire czél az azon kifejezett nézete is, hogy egyelőre egy felállítandó közigazgatási tanfolyam sikeres elvégzése is megadná a kellő minősítvényt. Ezen kívül javaslatba hozatott gyakornoki állomások szervezése is, ami leendő tisztviselők gyakorlati kiképzését minden esetre nagyban elősegítené. Hogy a tisztviselőnél bizonyos minősítvény kívánalma bár milyen közigazgatási rendszernél üdye, azt úgy hiszem mindenki belátja, sőt ha a jegyzőtől egy elég szigorú vizsga letétele kívánatik, úgy annál inkább megkívánható p. o. a szolgabírótól a fokozottabb minősítvényt, mert hisz az annak működése felett őrküdni, felügyelni tartozik. — A minősítvény illetlen magasra szabott meghatározásával azonban szerintem minden esetre együtt kellene életbe lépni a közigazgatási tisztviselők állandósításának ha nem kinevezése, úgy élethossziglani választás által, mert nem hiszem, hogy egy ennyire képzett egyén a megye bizottsági tagok kegyétől függő közigazgatási pályára szentelné magát mind addig, még életfentartására bár mi más, de állandó és biztosított állomást talál. A községi és körgyűlésekre nézve végül kimondatott, hogy a szigorlandóktól bizonyos előképzettség kívánassék, ami szerintem is helyes, mert a jegyzői kar valóban nagyon is különböző elemekből van összealkotva, s eddig úgy szolván menedék hely volt oly egyének számára, akik más alkalmazást abszolút nem találtak.

A házi pénztárak behozatalát az értekezlet többsége elvetette, azonban a vélemények meggyeztek abban, hogy a megyék apróbb szükségleteik fedezésére kisebb pótdót vehessenek ki, mire azonban a miniszter ellenőrzése, illetve jóváhagyása fenntartassék. Ez eszmének nem rossz, de hogy az adózó népek már most meglevő túlterhelése mellett ezélszerűen kivihető-e, az nagy kérdés.

A közigazgatási járások szabályozása tárgyában kimondatott, hogy azoknak a népesség vagy községek aránya szerint lehetőleg egyenlő területeire felosztása kívánatos ugyan, de egész tökéletesen ki nem vihető, valamint ki nem vihető az sem, hogy a közigazgatási járások összhangba hozassanak a törvénykezési járással, amennyiben ezek száma amazokénál csekélyebb. Az értekezlet majd nem kivétel nélkül meggyezett abban is, hogy a szolgabíró a járás székhelyén lakjék, és itt méltó feltűnést keltett Pestmegye alispánjának felszólalása, a ki nem akarja, hogy a gazdaságát csak nem hagyhatja el. Csodálni lehet, hogy valaki ilyen a mai korzónvonalán álló állományi körben, mert szerintem a közigazgatás végrehajtása még a legjobb közigazgatási törvények mellett is mindaddig hiányos lesz, a míg a szolgabírák inkább földmivelők, mint tisztviselők maradnak, vagyis a míg hivatalukat csak mellékfoglalkozásnak, fizetésüket mellékjövedelemnek tekintik; még ellenkezőleg a közigazgatást mai állapotában is helyesen lehet végrehajtani, ha oly tisztviselőink lesznek, akik hivatalukat egyszerű mind életpályájuknak tekintik, minden tevékenységüket annak, és a törvények és rendeletek elsajátítására szentelendik. Erre nézve meg nem egyedül azt tartom szükségesnek, hogy csak a szolgabíró lakjék a járás székhelyén, hanem azt is, hogy valamennyi járási tisztviselő ott lakjék, hogy a járási közigazgatási hivatal egy szervez egészét képezzen, melynek felelős főnöke a szolgabíró, a ki a munkát felosztja, s annak helyes és pontos teljesítése felett őrködik.

Az utolsó kérdés az volt, vajlon szükséges-e a közigazgatási bíráskodás behozatala, s ha igen, mily rendszer volna elfogadhatóbb? A többség ennek üdvözt volt és szükségességét is belátta, de nem jött határozott vélemény létre az iránt, hogy az osztrák vagy porosz rendszer fogadtassék-e el alapul. — Szóba jött az is, hogy ha a közigazgatási bíráskodás be nem hozatnék is, szükségesnek mutatkozik egy legfőbb közigazgatási fellebbezési törvényszék felállítása.

Ez tehát az országos bizottság értekezletének rövid összevonása, amiből kitűnik, hogy közigazgatási törvénykönyvrünk még soká nem lesz, s hogy eddigi közigazgatási rendszerünkben semmi lényegesebb változás nem történend, kivéve a minősítvény és közigazgatási bíráskodásra nézve tett újítás, de kitűnik az egészről az is, hogy a miniszter úrnak teljes szándéka közigazgatásunk mostani hiányos végrehajtásán lehetőleg segíteni, mihez neki csak a legjobb eredményt kívánhatnám, óhajtnék, hogy az ide vonatkozó javaslatokat mielőbb az országgyűlés elé terjesztend.

— m. —

Sikkasztás. Szomorú kötelességünk ké vált tudomására hozni közönségünknek azon megrendítőleg le-sújtó tény, mely Nógrádmegyének eddig érintetlen jóhírnevét eddigi szepültlenségétől megfosztá. A legközelebbi napokban ugyanis az alispáni hivatalban beigazolt tényként derült fel az, hogy Balogh Gyula első aljegyző a megye alispánjának bizalmával rútul vissza-élve, sikkasztásokat és hamisításokat követett el.

A megye főispánja ugyanez időben érkezett meg, megtartandó a megyei közigazgatási bizottsági ülést, e midőn mindezekről értesült a ennek folytán személyes meggyőződést szerzett arról, hogy itt nem egyes mulasztásról vagy botlásról van szó, de évek óta következetesen folytatott bűntények egész halmazáról, a nevezett állásától még f. hó 14-én a késő esti órákban felfüggesztette, egyeztetve a kir. törvényszéket a kellő intézkedések megtételére megkereste. — Ennek folytán a kir. törvényszék szigorú pontossággal eljárva, már 16-én reggel 8 órakor illető házánál a kiküldött vizsgáló bíró: Piroth Károly vizsgálatot teljesített, vádlottat kihallgatta, ki a sikasztást 700 frt éréjéig beismerte. Még az nap a délutáni órákban az alispán, Reményfy József bizottsági tag, Harmos Gábor főjegyző, Gellén István aljegyző társaságában az aljegyzői szobában az elzárt iratok felbontása s áttekintésével tájékozást szerzett az ügy miben állásáról, s azon meggyőződésre jutott, hogy 1876. év óta szakadatlanul folytatott csalások és hamisításokkal palástolt nagyobb mérvű s máris 6—8 ezer forintig terjedőnek bizonyuló sikasztásokkal áll szemben. Minnek folytán a leltározás és formaszorú eljárás megindítását másnapra határozta.

A hiányzó pénzek legnagyobb részben a betegápolási alapot terbelik, vannak azonban könyöradományok, bírságpénzek s egyéb alapok rovására elkövetett sikasztások is.

A főispán mindezekről meggyőződést szerezve a szükséges intézkedéseket minden irányban megtette úgy a hiányzó összegek lehető megtérítése, mint a kimutatások újbóli elkészítésére nézve. Együttal intézkedett arról is, hogy a jövő év első havában mindennemű megyei követelések iránt úgy a községeknek, mint a szolgabíróknál és központon számvető közreműködésével teljes leszámolás eszközöltesék, hogy ekként minden pénzbeli kérdés tisztázván, a további bajok elhárításának és a közönség megnyugtatásának.

As esetnek nagymérvű volta ekként kiűlvén, a kir. törvényszék vádlott letartóztatását elrendelte, s a f. hó 17-én a délelőtti órákban végre is hajtattott.

A bűntények elkövetésének mikéntjét vizsgálat lévén hivatta kideríteni, csak annak lefolyása után közölhetjük.

Ezen szomorú eset folytán reméljük, hogy meggyőzően a corruptió ezen ágensével egyuttal a bajgyökerestől kiirtatott. Közönet érte azoknak, akik az elnézés és elhallgatás kényelmes köpönyegével szemben a közérdek és kötelesség követelményét tartották eljárásukban szem előtt.

Hírek

Azen f. előfizetőink, kik lapunk iránt mind- eddig hátralékokban vannak, felkértem annak mielőbbi beküldésére.

Személyi hírek. Gr. Gyürky Ábrahám megyénk főispánja f. hó 14-én d. n. 3 órakor érkezett a székvárosba, s csak f. hó 17-én d. e. 11 órakor távozott Budapestre. — A közigazgatási bizottsági tagok közül a f. hó 16-iki közgyűlésen résztvettek: Gr. Czabrian László, Gr. Forgách Antal, Hanzsly László, Huszár István, Pokorny Gusztáv, Reményfy József és Sréter Alfréd urak. — A főispán úr ömeltósága Czabrian László gróffal f. hó 16-én este 5 órakor Losonyra rándultak br. Majthényi László főispán úrhoz, honnan még az nap este 11 órafelé tértek vissza B. Gyarmatra.

A főispán ebéd f. hó 15-én eléggé élénken folyt le, noha a Baloghy féle kellemetlen intermezzo kisést mozgavarta a kedélyeket. — A toasztok sorát ezuttal a főispán kezdte meg, éltetvén Gr. Czabrian László urat, mint a közigazgatási bizottság egyik érdemtőljes tagját, ki a közügyekért áldozatot és fáradságot nem ismer s épen ezért változtatta meg a bizottsági tagjáról leköszönési szándékát. — Gr. Czabrian László úr meghatva fogadta a főispán eme megtisztelő nyilatkozatát s nyomban reá kifejezte, hogy oly főispán alatt mint gr. Gyürky Ábrahám, ki a kötelességek teljesítésének példányképe, minden fáradság és áldozat könnyűvé válik. — Ezekután Imády Károly lovag úr Gr. Forgách Antalt és Frideszy Lajost éltetvén, — Melicher Ferencz a közigazgatási bizottságot, Harmos Gábor főjegyző ur pedig Madách Károly alispánt.

Baloghy Gyula helyébe egyik derék segédszolgabírónk: Balázs Ferencz helyettesített az első aljegyzői állásra, helyébe pedig nógrádjárs segédszolgabíróul: Bone Gyula.

A losonczy önk. tűzoltó egyesület bálja január 15-én fog megtartatni. A rendező bizottság következőleg alakult meg: elnök: Dapsy Kálmán, pénztárnok: Illés Károly, tagok: Belágh Lajos, Draskóczy József és Steinhöbel Danó.

A b. gyarmati néphazai igazgatósága f. hó 11. tartott ülésén ügyész választott az eltávozott Virzkelethy Ferencz helyébe. — A titkos szavazás után kiderült, hogy Berczeller Henrik 5, Milován János 3, és Reményi Károly 1 szavazatot nyert; eszerint Berczeller Henrik lett megválasztva. — A választás ellen azonban 139 részvény képviselőjének aláírásával semmiségi panasz terjesztetett be, még pedig azon indokokkal, mert ezen választási ülésre a tagok kellő időben meghiva nem lettek s mert Berczeller Henrik oly két tag is szavazott az igazgatóságból, kik vele közeli sógoriágban vannak; s ez az alapszabályok 54-ik §-ába ütközik.

Fabazókés. Grics József másfél évre ítelt fegyenec, ki az asztalos műhelyben volt alkalmazva f. hó 15-én este 7 órakor megugrott azonban Paczolay Imre börtönfelügyelő úr gyors és erőyes intézkedése folytán még az nap elfogatott Rétváron.

B. Gyarmat város közgyűlést tartott f. hó 17-én, melyen a főtárgyat a tűzoltó egyesület és város által kiküldött vegyes bizottság javaslata képezte. A bakterek hajdúk és fertálymesterek helyébe. proponált rendőri intézmény egyhanglág elfogadtatott. Hosszabb eszmecserére adott alkalmat az, hogy a tartalék csapatba, melyhez minden 60 éven aluli közmunka köteles városi lakos tartozik, a működő csapatokba beosztásuk. Kai szavazattöbbséggel elis lett határozva. Kövy Tivadar, mert ebben a polgári jogok megszorítását találja, ezen határozatot felebberte. — E gyűlésen kimondatott az is, hogy a jövő évben a méréseket egy városi tanácsos fogja eszközölni melyért 10% jutalékban részesítettik A mértékek az addigi bérletől megvételni fognak. Végül elhatározatott, hogy a házszámzási táblákat a város szerzi meg, s azok a kiknek háza ily táblával ellátva nincs, azok részére ez mérsékelt aron kiszolgáltatni fog.

A „Képes Családi Lapok“ 11-ik szám tartalma: Ceruzak bád. Vig beszély, írta Lauka Gusztáv. (folytatás.) — Téli éjszakán. Mézáros István költeménye. — A szebekendő. Elbeszélés, írta Milcz Béla. — Egy kedélyes népecske a fekete világból. — Fok-

város. — Gondolatok. — Orosz idyll. — A szegény kis árva. Rajz. Váncza Mihálytól. — Az áldozat. — Rabzolgák szállítása Afrikában. — Az állatok bevéde. Természettudományi csevegés Füredtől. — Az ezüst ká nál. Orosz beszélyke. — Az estélyen. — Egyseleg. — Mindenféle: Irodalom. Új zeneművek. Történelmi apróságok. Vegyesek. — Szerkesztői üzenet k. — Képek: Fokváros. — Orosz idyll. — Az áldozat. — Rabzolgák szállítása Afrikában. — Az estélyen. — Melléklet: A „P. ste restanté“ cz. amerikai regény 161—176. oldala. — A borítékon: Az unalom óráira. — Hetinaptár. — Talány fejtések és megfejtők nevei. — Jutalmi szelvény. — Hirdetések. — Előfizetési ára egész évre 6 frt, félre 3 frt. negyedévre 1 frt 50 kr. Az előfizetés postautalvánnyal Mehner Vilmos kiadóhivatalába (Budapest kalap-utca 6. sz.) küldendő.

Nógrádmegyei hivatalos értesítő. KÖRRENDELETEK.

47961. számú magyar királyi belügyminiszteri körrendelet. A hadmentességi díjról szóló 1880. évi XXVII. t. cz. 18. §-ának utolsó bekezdése szerint oly védkötele, ki a hadmentességi díj esedékességének határideje előtt azon községből, hol hadmentességi díjjal megrovatott, elköltözni vagy távozni kíván, köteles a rá kivetett hadmentességi díjat egyszerre lefizetni és elköltöztetésére vagy távoztatására a község előjárótól (város polgármesterétől) engedélyt kérni. Ezen engedély csupán akkor adható meg, midőn a védköteles hadmentességi díjának lefizetését igazolta. Hogy a törvény eme szakaszában foglalt és a kivetett hadmentességi díj behajtására vonatkozó rendelkezések teljes és biztos érvény szerzéséhez: felhivatik a törvényhatóság, miszerint a területén levő községek előjáróit (városi polgármestereket) oda utasítsa, hogy a községükben (városukban) más községbe (városba) elköltözni vagy eltávozni kívánó azon egyéneknek, kik a községi (városi) adókönyvnek tanúsága szerint hadmentességi díjjal meg vannak róva az elköltöztödtetési, illetve távoztási engedélyt csak azon esetben szolgáltassák ki, ha dijkönyvecskéjükkel teljes hitelt érdemlőleg az azon évre kivetett hadmentességi díj lefizetését igazolták. Budapesten, 1880. évi október hó 31-én. Tízsa.

HASZONBÉRLETI HIRDETÉSEK.

Losoncz r. t. város községe tulajdonát képező kisebb királyi haszonbérteleknek haszonbérbe adására f. évi november hó 30-án megtartott árverésen, a „Korona“ czimű fogadó és a bégulezai italmértési jog haszonbérbe ki nem vétetvén, illetve a tett ígértet el nem fogadtatván, ezen jogoknak 1881. évi április hó 24-étől számítandó 3. esetleg 6 évre leendő haszonbérbe adására az alábbi árverés f. évi december hó 29-én reggeli 10 órakor a város közházán fog megtartatni; kikiáltási ár a „Korona“ fogadóra nézve 2000 frt; a bégulezai italmértési jogra nézve 550 frt. Bántpénzzel a kikiáltási árak 10 százaléka teendő le; az árverés megkezdéséig kellő bőséggel ellátott zárt ajánlatok is elfogadtatnak, melyekben a haszonbérleendő jog határozottan megnevezendő, az évi haszonbéri összeg számmal és betűvel határozottan kiírandó s melyekhez a bántpénzek hozzácsatolandók; a többi feltételek a városi jegyzői íródban naponként megtekinthetők.

Losonczon, 1880. december 4-én.

Draskóczy Ede,
főjegyző.

Feloldó szerkesztő

Horváth Danó.

HIRDETÉSEK.

ÉRCZKOPORSÓ RAKTÁR.

Alólírott nál a legnagyobb választékban kaphatók: ércz- és díszmű-koporsók (50 frt 100 frtig); továbbá kész Tafet és Atlasz selyem szemfedelek (15—30 frtig.) Megrendelések azonnal eszközöltetnek.

Milován Elek,
kereskedő
B. Gyarmaton.

Hirdetés.

Losoncz r. t. város községe a vásári tariffát szabályozván s ezen szabályozó határozatát az új tariffa felsőbb hatóságilag is jóváhagyatván, ezennel közhiré tétetik, hogy az új tariffa 1881. évi január hó 16-iki napján életbe lép, s azontul a díjak az új tariffa szerint lesznek szedendők és fizetendők; az új tariffa a városházán 5 kr lefizetése mellett megszerzhető és a fizetett helypénz díjakról haszonbérlek elismervényt illetve czédulát adni kötelesek.

Losonczon, 1880. évi december hó 4-én.

Kiadta:

Draskóczy Ede,
főjegyző.